

Aihe: Kuulopäivä
Aika: 1.12.2011 klo 10 alkaen
Paikka: Koskenmäen koulu, Ylä-Vieksi

Liukkaasta kelistä huolimatta torstaina 1.12 järjestetty Kuulopäivä keräsi Koskenmäen koululle lähemmäs kolmekymmentä kuulosta ja kuulemisesta kiinnostunutta vieksiläistä. Hyvinvointi- ja terveys- sekä palveluosion selvitysvaiheen vetäjä Eeva Kyllönen avasi tapahtuman kertomalla sen taustasta. Keväällä toteutetussa ja kesän ja syksyn aikana analysoidussa pääosin 75 vuotta täyttäneisiin vieksiläisiin kohdistetussa hyvinvointi- ja terveys -esiselvityksessä ilmeni, että lähemmäs 40 prosentilla vastaajista oli vaikeuksia kuulla, mitä usean henkilön välisessä keskustelussa sanotaan. Vaikeuksia oli jonkin verran joka viidennellä vastaajalla ja 18 prosentille vastaajista se oli erittäin vaikeaa. Apuvälineistä kuulolaitetta kertoi käyttävänsä joka viidennes. Kainuun maakunta -kuntayhtymän sosiaali- ja terveystoimialan kehittämissyksiön asiantuntijoille tuloksia esitellessä yhtenä keskeisenä tuloksena esille nousivat kuuloon liittyvät ongelmat ja tähän liittyvät jatkotoimenpiteet.

Kyllösen esiteltyä Kuulopäivän taustaa ja muutenkin lyhyesti hyvinvointi- ja terveys -esiselvityksen tuloksia kuuloasiantuntijat jatkoivat kuuloon ja kuulemiseen liittyvällä luennolla. Asiantuntijoina paikalla olivat kuntoutussihteeri Tiina-Maija Leinonen Kuuloliitosta ja (kuulovammaisten) kuntoutusohjaaja Arja Moilanen Kainuun keskussairaalaista. Leinonen ja Moilanen kertoivat monipuolisesti ja kattavasti kuulosta, kuulemisesta, kuulovammoista ja kuulon apuvälineistä sekä muun muassa tinnityksestä, eri äänien desibeleistä ja kuulosuojainten käytön tärkeydestä tietyissä tilanteissa.

Luennon aikana kuultiin, että Suomessa on yli 750 000 kuulovammaista. Huonokuuloisuus korostuu erityisesti ikäihmisillä. 75-vuotiaista 22 prosentilla on jokin toiminnallinen haitta ja kahdella kolmasosalla on kuulovika. Ikäkuulosta puhuttaessa tarkoitetaan iän myötä tapahtuvaa kuulon heikkenemistä. Ikäkuulon myötä korkeat äänet katoavat ensimmäisenä, esimerkiksi heinäsirkan sirtys ja linnunlaulu. Jos näitä ei enää kuule on kuulo todennäköisesti huonontunut. Ikäkuulo huonontuu vähitellen. Siksi kuulolaitteiden käyttöä on opeteltava vähitellen. Parhaiten tämä tapahtuu kotona, jossa ei ole muuta yleismelua.

Nykyään on olemassa monenlaisia kuulon apuvälineitä. Korvaan laitettavien kuulolaitteiden ohella kuulemista helpottavat muun muassa induktiosilmukat, joiden toimintaan ja käyttöön tutustuttiin Kuulopäivässä myös käytännössä. Kaulaan laitettavan induktiosilmukkalaitteen ansiosta huonokuuloinen voi kuulla kuulolaitteensa oikeaan asentoon säätämällä pelkästään yhden ihmisen, induktiolaitteen kautta hänelle puhuvan äänen. Myös joihinkin isoihin julkisiin tiloihin, joissa huonokuuloisten on vaikea kuulla esimerkiksi kaikumisen takia, on asennettu induktiosilmukoita. Monista tällainen kuitenkin vielä puuttuu. Kuhmossa esimerkiksi seurakuntataloon, jota remontoidaan parhaillaan, ollaan asentamassa induktiosilmukka. Kirkosta tällainen jo löytyykin. Kuhmo-talosta induktiosilmukka sen sijaan toistaiseksi puuttuu.

Kuulopäivässä tuli tärkeänä esille, että kuulon apuvälineet, mukaan lukien kuulolaitteet ja induktiosilmukat, ovat (ainakin Kainuussa) käyttäjille maksuttomia. Ne ovat osa kuntouttavaa hoitoa ja ikään kuin käyttäjillä "lainassa". Kuulolaitteiden patterit pitää kuitenkin kustantaa itse. Asiantuntijat toivat hauskana yksityiskohtana esille, että kuulolaitteiden osia on vaikka

minkä värisiä - jos haluaa erottautua, voi tavanomaisemman ihonvärisen sijaan valita vaikkapa violetin osan.

Luennolla saatiin myös hyödyllisiä ohjeita huonokuuloisen kanssa keskusteluun. Huonokuuloisen kanssa olisi hyvä puhua rauhallisesti ja mielellään myös rauhallisessa ympäristössä. Luennoitsijat kertoivat ns. "puhebanaanin" avulla, että jotkin äänteet kuullaan paremmin kuin toiset. Esimerkiksi vokaalit kuullaan yleensä hyvin ja korkeat konsonantit (k, t, p, s, h) puolestaan huonommin.

Luennolla annettiin myös tietoa siitä, milloin kannattaa hakeutua kuulotutkimuksiin ja mistä saa apua, kun arvelee kuulonsa heikentyneen. Ensiksi tulisi hakeutua terveyskeskukseen lääkärin vastaanotolle, josta mahdollisen kuulon heikentymisen toteamisen jälkeen pääsee lääkärin läheteellä Kainuun keskussairaalan kuuloasemalle / kuulokeskukseen, jossa tehdään "varsinainen" kuulontutkimus ja kuulokojeen tai muun kuulo-apuvälineen sovitus. Kuulotutkimukseen voi luonnollisesti edetä myös yksityislääkärin kautta. Veteraanit voivat kääntyä kuuloasiassa Kuhmossa esimerkiksi Kalevalan kuntoutuskodin suuntaan. Myös Kuulopäivässä oli mahdollista testauttaa kuulonsa suuntaa-antavasti maksutta. Lähestulkoon kaikki paikallaolijat käyttivätkin hyväkseen tätä mahdollisuutta.

